POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN

KIERTOKIRJEKOKOELMA

1978 **No 1**

No 1

K i e r t o k i r j e

Pääjohtaja Pekka Tarjanteen uudenvuodentervehdys posti- ja lennätinlaitoksen henkilökunnalle.

Tämä on ensimmäinen uudenvuodentervehdykseni posti- ja lennätinlaitoksen henkilökunnalle. Haluan heti alkuun kiittää Teitä kaikkia monestakin syytä. Vuosien varrella ollessani aikaisemmissa tehtävissäni tekemisissä laitoksen ja sen henkilökunnan kanssa, olen ilolla pannut merkille sen ammattitaidon, jota on niin keskushallinnon kuin linjahallinnonkin henkilökunnan piirissä. Apua olen saanut aina kun sitä olen tarvinnut. Kiitokseni siitä.

Kiitokseni myös laitokseen tulleena uutena toimihenkilönä saamastani hyvästä vastaanotosta. Kuluneen puolen vuoden aikana olen pyrkinyt tutustumaan lähemmin sekä keskushallinnon eri osastojen ja toimistojen työskentelyyn että laajan linjahallinnon toimintaan. Poikkeuksetta olen kohdannut ystävällisyyttä ja yhteistyöhalukkuutta. Se on ollut osaltaan kannustamassa minua uudessa tehtävässäni.

Olen pannut ilolla myös merkille, että te kukin kohdallanne tunnette, miten tärkeää työtä olette tekemässä maamme tietoliikenteen hyväksi. Se on arvokasta työtä, josta hyöty koituu maallemme varsin moninaisessa muodossa. Useinkaan sen työn tekemisestä ei jaeta kiitoksia silloin, kun kaikki sujuu kitkatta. Moitteita ja arvostelua kyllä sen sijaan ollaan herkästi osoittamassa, jos kaikki ei tunnu sujuvan asiakkaan toivomusten mukaisesti, johtuvat ongelmat sitten meistä ja laitoksestamme tahi ei.

Luottavainen mieleni tulevaisuuteen on siis näiden alkukuukausien aikana saanut vahvistusta teiltä kaikilta, joiden kanssa olen ollut tekemisissä. Sitä on todella tarvittu, sillä olenhan nyt tarttunut tehtävään, jonka edellinen haltija jätti jälkeensä todella pitkän ja ansiokkaan päivätyön tehtyään. Tarkoitan tietenkin laitoksen edellistä pääjohtajaa Oiva Saloilaa, joka 49 virkavuotensa aikana ehti muodostua todelliseksi laitoksemme isäksi. Hänen maineensa tulee elämään varsin pitkään ei vain meidän laitoksessamme vaan myös kansainvälisillä kentillä posti- ja teletoimen piirissä. Tämän olen jo käytännössä ehtinyt huomata. Kiitän omalta osaltani Oiva Saloilaa. Hänen viitoittamaltaan väylältä on turvallista lähteä luotsaamaan laitostamme kohti uusia vesiä.

Uuteen tehtävään astuttuani olen usein saanut eteeni kysymyksen, miten aion ryhtyä muuttamaan laitostamme ja sen toimintaa. Kaiken kattavaa vastausta siihen on vaikea antaa. Haluan ensinnäkin muodostaa itselleni riittävän selvän kokonaiskuvan siitä, "miten maa makaa". Erinäisiä kysymyksiä on kuitenkin selvästi jo kiteytynyt mielessäni. On selvää, että yli 46 000 henkilön laitosta ei voida hetkessä muuttaa puoleen tai toiseen. Näin suuri laiva kääntyy vain verkalleen. Kuitenkin se, mihin toivon muutosta mahdollisimman pikaisesti laitoksen sisällä, on turhan byrokratian välttäminen. Montako kirjelmää laitoksessamme kirjoitetaankaan vain kirjoittamisen takia?

127708387C – 11

Postiasemille jakelu no 1

Montako selvitystä meillä teetetään turhaan? Montako työryhmää meillä istuu selvittämässä asiaa, joka olisi voitu hoitaa joustavammallakin tavalla? Moniko meistä pitää ympärillään teitittelymuuria, vaikka kaikki olemme samassa veneessä?

Turhan virastojäykkyyden, byrokraattisuuden kitkemisellä voimme voittaa monia tänä päivänä mieliä askarruttavia ongelmia. On selvää, että toimintamme pitkäaikainen perinne luo osaltaan jäykkyyttä jokapäiväisten asioiden hoitoon. Me emme kuitenkaan voi toiminnassamme nojautua siihen.

Huolimatta siitä, että me olemme valtion liikelaitos meidän on voitava vastata ajan haasteisiin. Aivan samoin kuin tänä päivänä meidän on tietoliikennettä hoitaessamme käytettävä hyväksi tekniikan viimeisimpiä saavutuksia. Meidän tulee keskinäisessä kanssakäymisessämme ja jokapäiväisten asioiden hoidossa ottaa käyttöön ja hyväksyä yleisesti käytössä olevat henkilöstöpolitiikan ja hallinnon käytännöt sekä johtamistavat. Maamme suurimpana työnantajana meidän tulee ennemminkin olla tiennäyttäjinä pienemmille. Taloudellisessa mielessä mahdollisuutemme ovat rajalliset, valtion budjettiin sidotut. Henkiset mahdollisuutemme ovat kuitenkin rajattomammat.

Kun olen tutkinut laitoksen henkilökunnan keskuudesta tehtyjä selvityksiä, on niissä ollut selvästi havaittavissa erityisesti työn motivaation puutetta. Samanaikaisesti olen todennut, miten selvästi työskentelymme päämotivaation tärkeys — tietoliikenteen hoidon merkitys — on tiedostettu. Tästä ei voi tehdä muuta kuin sen johtopäätöksen, että jossain vaiheessa ketju katkeaa. Jossain vaiheessa byrokratia astuu kuvaan.

Suomalaista luonteenlaatua on väitetty jääräpäiseksi. Se pätee varmasti myös tänä päivänä. Se ei ole koskaan hyväksynyt sokeasti ylhäältä tulevia määräyksiä. Se on aina vaatinut perustelut, miksi pitää mitäkin tehdä ja mihin sillä pyritään. Onko meillä liian usein saneltu "ylhäältä" määräyksiä ilman perusteluja ja onko suoritustason ääni jäänyt kuulematta? Kuka tahansa meistä tuntee työnsä turhauttavaksi, jos hän ei tiedä miksi juuri sitä työtä tehdään. Tämä asettakoon jokaiselle esimiesasemassa olevalle velvoitteen perustella tehtävien tarkoitus ja antaa työn varsinaiselle suorittajalle riittävä itsenäinen toimintavapaus tarvittavan tehtävän suorittamiseksi. Tehtävän suorittajalta se tietenkin vaatii myös oma-aloitteisuutta ja harkintaa sekä joustavuutta. Jäykällä asennoitumisella puolin tai toisin tietoisesti vain vaikeutetaan kummankin osapuolen toimintaa.

Meidän laitoksessamme on ammattitaitoa, tietoa ja kykyä. Se on saatava kokonaisuudessaan valjastetuksi käyttöön. Tyhjäkäyntiin meillä ei ole varaa. Jokaisen yksikön ja sen toimintojen mielekkyys tulee asettaa — ja tullaan asettamaan — puntariin. Meidän laitoksemme kokoisessa liikelaitoksessa on varmastikin yksiköitä, joiden toiminta ei ole mukautunut muun yhteiskunnan kehitykseen ja tehtäviemme painopisteiden muutoksiin. Työt jakaantuvat epätasaisesti. Samanaikaisesti kun toisaalla saatetaan joutua venymään äärimmilleen, saatetaan toisaalla näperrellä toissijaisten asioiden parissa. Se ei voi olla tarkoituksenmukaista. Vastaavasti toisaalla saatetaan painiskella riittämättömien määrärahojen venyttämiseksi ja turhauttaa työntekoa tällä tavalla, toisaalla saatetaan käyttää määrärahoja melko vapaasti. Tällaiset vinoutumat tulee selvittää ja terve olotila palauttaa käytäntöön.

Meidän tulee ennakkoluulottomasti myös tarttua uusiin, laitoksemme toimintoihin sovellettaviin uudistuksiin ja tekniikan saavutuksiin. Me emme voi — emmekä saa — jäädä ulkopuolelle teknistymisestä ja uusista virtauksista. Meidän on pystyttävä kehittämään laitostamme ja toimintaamme niin, että se vastaa mitä muuta liikelaitosta tahansa. Meidän on voitava nostaa tuottavuuttamme nykyisestään. Liikenteen määrät kasvavat jatkuvasti, tehtävämme monipuolistuvat. Meitä on jo yli 46 000 henkilöä. Kenenkään ei pidä ajatella, että me voimme vuodesta toiseen vain lisätä henkilökun-

tamme määrää. Viime vuosilta meillä on näyttöä siitä, että se ei onnistu. En usko enkä toivo, että vahvuutemme nousee koskaan yli 50 000:n.

Laitoksemme talous on saatu tasapainoon. Vuonna -75 se osoitti vielä yli 200 miljoonan markan tappiota, vuonna -76 pääsimme jo 34 miljoonan markan verran ylijäämän puolelle ja tiedot vuodelta -77 osoittavat vastaavasti jopa hieman suurempaa, noin 50 miljoonan markan ylijäämää. Taloutemme mittasuhteet huomioon ottaen se ei ole paljon. Tällöin vähentävänä tekijänä ei kuitenkaan ole vielä mukana valtion meille antaman pääoman korko, jota liikenneministeriö edellyttää ainakin pitkällä tähtäyksellä.

Käytännössä tulot ja menot ovat kutakuinkin tasapainossa. Sen varaan ei kuitenkaan pidä tuudittautua. Mikäli tuottavuuden kasvuun ei kiinnitetä riittävästi huomiota olemme puolessa vuosikymmenessä tilanteessa, jolloin nuo lukemat ovat kierähtäneet kestämättömään tilaan. Mikäli me emme huolehdi tuottavuuden noususta, alhainen tuottavuus syö meidät suuhunsa kuin suuri paha susi.

Me joudumme jatkossakin selviytymään, liikenteen kasvusta huolimatta, kutakuinkin nykyisellä henkilömäärällä. Turvataksemme meille asetetut palvelutasotavoitteet, meidän on pystyttävä rationalisoimalla, automatisoimalla ja motorisoimalla nostamaan tuottavuuttamme. Tiedän, että erityisesti postitoimi työvoimavaltaisena sektorina on tässä avainasemassa. Me pystymme järkevällä toiminnalla tekemään nykyisellä henkilökunnalla huomattavasti nykyistä suurempia kokonaissuoritteita ilman, että kenenkään selkänahkaan puututaan. Kun puhun tuottavuuden lisäämisestä tiedän sen aiheuttavan ärtymystä joidenkin henkilöiden keskuudessa. Teen sen tietoisena tästä ja teen sen tietoisena myös siitä, että tunnen huolta kaikkien laitoksemme henkilökuntaan kuuluvien työllisyydestä ja toimeentulosta. Ennemmin kuin aavistammekaan, saatamme olla tilanteessa, jolloin joudumme lopettamaan kertakaikkisesti erinäisiä heikon tuottavuuden omaavia tai kannattamattomia toimialueitamme. Tällaisen tilanteen edessä on myöhäistä ryhtyä enää laatimaan suunnitelmaa tuottavuuden kohottamisesta. Parempi tuottavuus antaa aina myös paremmat lähtökohdat myönteiselle palkkakehitykselle. Olkoon edellä mainitsemani toteamukset myös osaltaan vastausta kysymykseen, miten aion ryhtyä muuttamaan laitostamme ja sen toimintaa.

Kulunut vuosi on monessa mielessä ollut kehityksen aikaa. Organisaatioita on tarkistettu niin keskushallinnossa kuin postipuolen ja telepuolen linjahallinnossa. Uudistuksia on toteutettu, mutta niiden käytäntöön soveltaminen vaatii myös ennakkoluulottomuutta. Jos jotakin on mennyt pieleen, on se voitava korjata ja jos jotain on jäänyt toteuttamatta, vaatii sekin toimenpiteitä. Seuranta edellyttää kaikkien osapuolten tarkkailua ja aktiivisuutta myös jatkossa. Organisaation on palveltava toimintaa, eikä meidän palveltava organisaatiota. Toiminnot niin posti- kuin teletoimessa osoittavat jälleen kasvua. Postiliikenteen kasvun on arvioitu olleen vuoden 1977 aikana yli 2 % ja teleliikenteen osalta vastaavasti 7 %:n verran. Monia yksittäisiä merkkitapahtumia on vuoden varrelta osoitettavissa. Pasilan postinkäsittelykeskuksen peruskivi on muurattu ja rakennus on hyvää vauhtia kohoamassa. Lajittelukeskusjärjestelmää on rakennettu edelleen. Postin laatikkoonkannon lisääminen on tosin jäädytetty, mutta lopullisia pikaisesti tarvittavia päätöksiä varten ovat valmistuneet tarvittavat selvitykset.

Teletoimen piirissä puhelinliikenteen automatisointia on jatkettu tiiviisti. Tällä hetkellä maan kaikista puhelimista automaattiliikenteen piirissä on n. 94 %. Puhelinten määrä on ylittänyt vuoden aikana 2 milj. puhelimen rajan. Vuoden aikana saatiin rakennettua myös yleinen autoradiopuhelinverkko käytännössä valmiiksi.

Merkkitapahtumien osalta ei pidä unohtaa myöskään sitä, että viime kesänä posti- ja lennätinlaitos vietti avioliittonsa 50-vuotispäivää. Tosin työn merkeissä ja vuosipäiväänsä liiemmin juhlimatta.

Olemme jälleen aloittamassa uutta toimintavuotta, vuotta 1978. Lähtekäämme aloittamaan sitä toiveikkaina ja iloisina sekä uudistusmielisinä. Muodostukoon siitä todellisen edistyksen vuosi. Näyttäkäämme omalla työllämme ja ponnistuksillamme, että me kukin kohdallamme tunnemme työmme arvon ja merkityksen tietoliikenteen vastuullisina hoitajina. Yhdessä yrittäen voimme voittaa vaikeatkin esteet. Toivotan koko posti- ja lennätinlaitoksen henkilökunnalle perheineen menestyksellistä uutta vuotta.

Helsingissä tammikuun 1 päivänä 1978

Pääjohtaja **Pekka Tarjanne**